

Úzkostné poruchy pri epilepsii

MUDr. Dominika Jarčušková, PhD.¹, MUDr. Aneta Bednářová, PhD.²

¹1. psychiatrická klinika, Lekárska fakulta UPJŠ v Košiciach, Univerzitná nemocnica L. Pasteura, Košice

²2. psychiatrická klinika, Lekárska fakulta UPJŠ v Košiciach, Univerzitná nemocnica L. Pasteura, Košice

Psychiatrické komorbidity epilepsie, medzi ktoré patria aj úzkostné poruchy, majú vysokú prevalenciu a obrovský vplyv na životy pacientov. Tieto poruchy sa prejavujú emočnými zmenami, telesnými príznakmi a zmenami kognitívnych funkcií. Ich vzťah s epilepsiou je bidirektálny, čo je spôsobené podobnými neurobiologickými korelátmi oboch ochorení. Ich liečba je založená na kombinácii režimových opatrení, psycho-terapie a farmakologickej medikácie. Cieľom tejto práce je popísať anxiózne poruchy u pacientov s epilepsiou, poukázať na ich prevalenciu, neurobiologické koreláty, ich vplyv na kvalitu života pacientov, diagnostické a terapeutické možnosti.

Kľúčové slová: úzkosť, epilepsia, kvalita života, antidepresíva, neurobiológia úzkosti.

Anxiety disorders in epilepsy

Psychiatric comorbidities of epilepsy, including anxiety disorders, have a high prevalence and massive impact on the daily lives of patients. These disorders manifest through emotional and physical changes and can influence patients' cognitive skills. They have a bidirectional relationship with epilepsy, caused by similar neurobiological correlates of both disorders. Their treatment is based on combining changes in patients' daily life, pharmacotherapy, and psychotherapy. This paper aims to review anxiety disorders in patients with epilepsy, discussing their prevalence, neurobiological correlates, their influence on the quality of life in patients, their diagnosis, and treatment strategies.

Key words: anxiety, epilepsy, quality of life, anti-depressive medication, neurobiology of anxiety.

Úvod

Psychiatrické komorbidity sú dôležité komorbidity epilepsie, nielen preto, že majú vysokú prevalenciu, ale aj preto, že majú obrovský vplyv na životy pacientov. Prítomnosti úzkosti u pacientov s epilepsiou (ďalej len PWE, People with epilepsy) sa neprikladá dostatočná pozornosť (Brandt et al., 2016).

Úzkostné poruchy sú skupinou duševných ochorení prejavujúcich sa nadmerným, nereálnym strachom, pričom jeho príčina nemusí byť stále známa, ktorý môže zasahovať do vzťahov a každodenných činností. Na emočnej rovine sa tieto poruchy manifestujú ako panika, strach, nepokoj, ktorý je neprimeraný situácii. Telesné príznaky úzkosti sú búšenie srdca, sucho v ústach, studené, spotené, ne-

citlivé alebo trpnúce ruky a nohy, napäté svaly, problémy so spánkom, neschopnosť zostať pokojný a vyrovnaný, dýchavičnosť, nevoľnosť, závrat. Častokrát zasahuje aj do kognitívnych procesov, jedinec môže mať problémy s nadmernými obavami, či neschopnosťou sústrediť sa (Penninx et al., 2021).

Prevalencia

Symptómy úzkosti sú častejšie u PWE ako u bežnej populácie. U dospeljej populácie bola prítomnosť anxiety u pacientov s epilepsiou 11 – 50 % v závislosti od študovanej populácie a využitej metodiky na meranie úzkosti (Beyenburg et al., 2005).

V štúdií vykonanej na Slovenskej populácii pacientov s epilepsiou bolo vyšetrených 206

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr: *Neurol. praxi.* 2025;26(3):240-243

<https://doi.org/10.36290/neu.2024.061>

Článek přijat redakcí: 18. 6. 2024

Článek přijat k publikaci: 10. 9. 2024

MUDr. Dominika Jarčušková, PhD.

dominika.jarcuskova@upjs.sk